

ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ РОЗПОДІЛОМ ТА ВИКОРИСТАННЯМ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто прибуток, як важливу фінансову категорію у господарській діяльності та проаналізовано процес управління розподілом та використанням прибутку підприємства. Запропоновано універсальний спосіб управління прибутком підприємства.

Ключові слова: прибуток, формування прибутку, управління прибутком, максимізація прибутку підприємства.

Abstract

Profit, as an important financial category in economic activity, is considered and the management process of distribution and use of profit of the enterprise is analyzed. A versatile way to manage enterprise profits is proposed.

Keywords: profit, profit generation, profit management, profit maximization of the enterprise.

Вступ

В сучасних умовах ринкової економіки прибуток слугує первісним двигуном виробничого процесу. Можна впевнено стверджувати, що прибуток повною мірою піддається управлінським діям, які базуються на певних принципах і наукових підходах. Для ефективного процесу управління розподілом та використанням прибутку необхідно застосувати лише дієві інструменти управління.

Для одержання достатнього рівня прибутку, який забезпечує дотримання умови самофінансування, підприємство повинне приділяти досить уваги цьому питанню. Тому процес управління розподілом та використанням прибутку фінансово – господарській діяльності є обов'язковим об'єктом дослідження, контролю та вдосконалення будь-якого підприємства. Дослідженням даного питання займалися провідні науковці України та зарубіжжя, зокрема: І. А. Бланк, А. В. Маршалова, Р. В. Солоу, А. М. Поддєрьогіна, С. Ф. Покропівного, Г. П. Крамаренко, В. М. Опаріна, Є. М. Винниченка, А. Р. Шеремет, С. Р. Дорогунцов, І. М. Кац, Н. В. Чумаченко та ін. Проте незважаючи на вагомий вклад вчених та велику кількість наукових праць, питання вдосконалення процесу управління прибутком на підприємстві залишається не до кінця вирішеним та дуже актуальним у наш час. Метою даної роботи є розробка універсального способу управління розподілом та використанням прибутку підприємства.

Результати дослідження

Прибуток відіграє значну роль в розвитку підприємства та забезпеченні інтересів його власників і працівників, тому процес ефективного управління ним є визначальним для суб'єктів господарської діяльності.

Прибуток – це кінцевий результат діяльності суб'єкта господарської діяльності, який визначається як різниця між валовим доходом і валовими витратами, отриманими впродовж здійснюваної ризикової та суспільно-корисної діяльності [1]. Існує велика кількість підходів до системи формування та розподілу прибутку, адже ця економічна категорія є багатоаспектним явищем, що залежить від багатьох факторів. Найвідомішими з них є: комплексний, системний, функціональний, математичний, динамічний, відтворювальний, маркетинговий, адміністративний, поведінковий, ситуаційний та ін.

Процес управління прибутком підприємства включає дві важливі системи: оперативну, яка повинна реагувати на поточні проблеми управління та забезпечувати прибуткову діяльність у короткотерміновому періоді та стратегічну, яка спрямована на формування стратегічних змін, що необхідні для зміни діючої стратегії управління прибутком підприємства з урахуванням відповідності його внутрішніх можливостей умовам зовнішнього середовища [2].

Управління розподілом та використанням прибутку підприємства – це складний багатоетапний процес, тому рекомендовано використовувати такий універсальний алгоритм [3].

1. Необхідно створити чітку інформаційну базу, що допоможе з легкістю проаналізувати усі аспекти господарської діяльності підприємства.

2. Дослідити використання прибутку підприємства у минулих періодах.

3. Проаналізувати внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства та чинники, що можуть впливати на ефективність використання прибутку.

4. Визначити, які саме пріоритетні напрямки використання прибутку спричинять подальший розвиток підприємства та покращення фінансових результатів його діяльності. Враховуючи ці напрямки визначити шляхи розподілу прибутку як і у поточному періоді, так і з врахуванням стратегічних та тактичних цілей розвитку.

5. Розробити системи управлінських рішень по забезпеченню ефективного використання прибутку.

6. Скласти детальний план, у якому буде зазначено напрямки використання прибутку підприємства з визначеними датами та конкретними етапами та кошторисом.

7. Забезпечити чіткий оперативний контроль за виконанням усіх управлінських рішень щодо розподілу та використання прибутку підприємства.

8. Оптимізувати кошти, що спрямовані на фонд споживання та інші цільові фонди

9. Розрахувати оптимальну величину резервного фонду та скерувати кошти, які забезпечать його збільшення.

10. Скорегувати ряд управлінських рішень щодо розподілу та використання прибутку за результатами здійсненого контролю та з врахуванням стратегії розвитку підприємства

11. Виконати аналіз отриманих результатів у поточному періоді та виявити резерви, що будуть сприяти максимізації прибутку, а також плануванню формуванню, розподілу та використанню прибутку у наступних періодах.

Таким чином процес управління прибутком дає змогу вирішувати ряд певних завдань, які схематично можна зобразити на рис. 1.

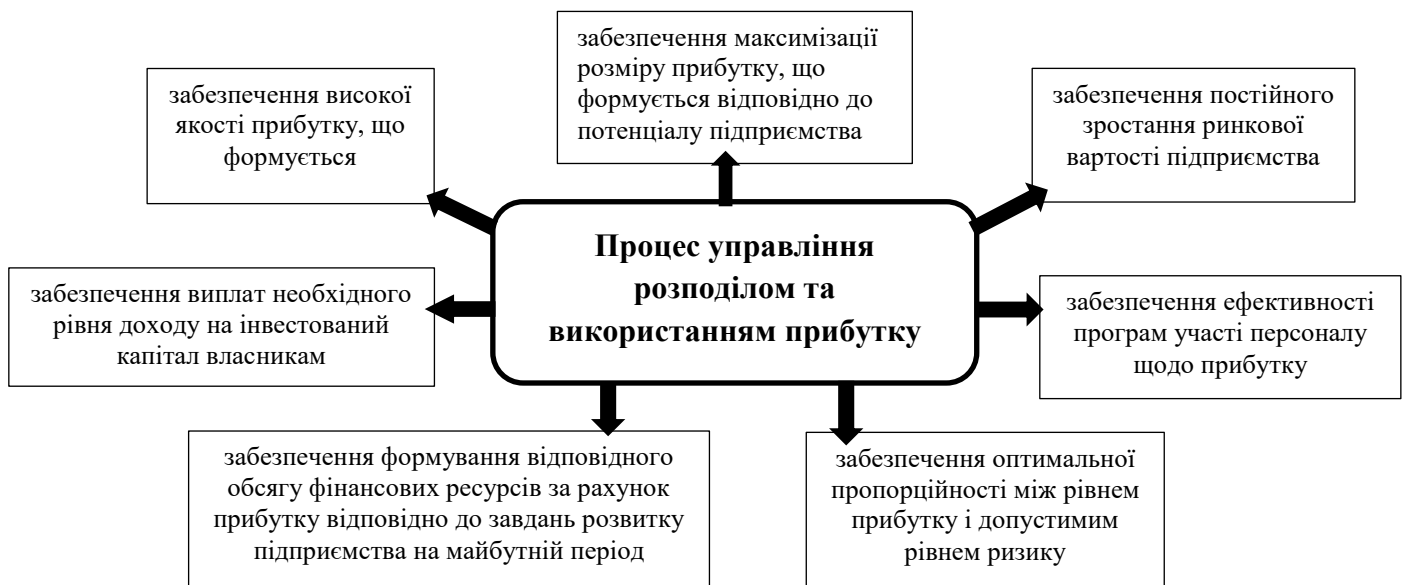

Рисунок 1 – Завдання процесу управління розподілом та використанням прибутку (вдосконалено автором на основі джерела [4])

Система управління прибутком має бути органічно інтегрована із загальною системою управління підприємством, оскільки прийняття управлінських рішень у будь-якій сфері діяльності підприємства прямо або опосередковано впливає на рівень прибутку, який у свою чергу є основним джерелом фінансування розвитку підприємства та зростання доходів його власників і працівників.

Висновки

Максимізація прибутку є одним із основних завдань діяльності будь-якого підприємства, тому процес управління його формуванням, розподілом та використанням потребує значної уваги з боку фінансового менеджера. Дотримання запропонованої послідовності дій при управлінні розподілом та використанням прибутку підприємства дозволить суттєво підвищити ефективність його діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Єпіфанова І. Ю. Фактори зростання прибутку підприємства / І. Ю. Єпіфанова, В. С. Гуменюк // Молодий вчений. - 2016. - № 7. - С. 46-49. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_7_14.
2. Дзюбенко Л.М. Організаційно-економічне забезпечення прибутковості підприємства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 / Л.М. Дзюбенко. – К., 2007. – 22 с.
3. Ткаченко Є. Ю. Сучасні підходи до управління прибутком промислового підприємства / Є. Ю. Ткаченко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2011. - Вип. 47. - С. 270-276. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpqgvzdia_2011_47_30
4. Денисенко Л. О. Шляхи поліпшення процесу управління прибутком на підприємстві / Л. О. Денисенко, Ю. О. Кучерявенко // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. - 2014. - № 1. - С. 145-153. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknutd_2014_1_23
5. Причепя, І. В. Економіка підприємства. Самостійна та індивідуальна робота студентів : навчальний посібник / І. В. Причепя, Л. П. Руда. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 145 с.

Іванчик Тамара Віталіївна – студентка групи МОФ-156, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: fm.2mo15.ivanchyk@gmail.com

Науковий керівник: **Руда Лілія Петрівна** – канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Tamara V. Ivanchyk – Department of finance and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: fm.2mo15.ivanchyk@gmail.com

Supervisor: **Liliya P. Ruda** – Cand. Sc. (Eng), Assistant Professor of Economics of Enterprise and Industrial Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia